

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย "ผลของการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมการค้าปลีกที่มีต่อพฤติกรรมการเดินทางจับจ่ายในเมืองพิษณุโลก" พบว่า

7.1.1 การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมการค้าปลีก มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเดินทางจับจ่าย จากเดิมซึ่งเคยจับจ่าย ณ ร้านค้าละแวกบ้านมาจับจ่ายยังห้างสรรพสินค้า

7.1.2 ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเดินทางจับจ่ายได้แก่ อาชีพของหัวหน้าครัวเรือน รายได้ของครัวเรือน การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน การมีรถจักรยานยนต์และรถยนต์ วิธีหรือยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง และความถี่ในการเดินทาง

7.1.3 ในจำนวนตัวแปร 18 ตัวแปร อันเป็นเหตุผลเชิงพฤติกรรมของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเดินทางจับจ่ายนั้น "การเดินทางแบบอเนกประสงค์ I" หรือความหลากหลายของชนิดสินค้าทั้งสินค้าลำดับต่ำและสินค้าลำดับสูง เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญสูงสุด ในขณะที่ "ราคาสินค้า" ซึ่งคาดว่าจะมีความสำคัญสูงสุด กลับมีความสำคัญค่อนข้างต่ำ

7.1.4 ตัวแปร 18 ตัวแปรในข้อ 7.1.3 สามารถรวมกลุ่มกันได้เป็น 7 มิติฐานมูล คือ มิติเกี่ยวกับขนาดและชื่อเสียง มิติเกี่ยวกับความสะดวกภายใน มิติเกี่ยวกับวิธีการเสนอสินค้า มิติเกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง มิติเกี่ยวกับสินค้าลำดับสูง มิติเกี่ยวกับสินค้าลำดับต่ำ และมิติเกี่ยวกับราคาสินค้า ทั้งนี้ ความแตกต่างในมิติฐานมูลดังกล่าวตามสถาน

ภาพทางประชากร เศรษฐกิจและสังคมของผู้บริโภค ฯ ปรากฏในมิติเกี่ยวกับความสะดวก ภายใน มิติเกี่ยวกับวิธีการเสนอสินค้า และมิติเกี่ยวกับราคาสินค้า ส่วนมิติอื่น ๆ ไม่ปรากฏความแตกต่าง

7.1.5 ในแง่ทฤษฎี ถึงแม้ว่า "ทฤษฎีแหล่งกลาง" จะยังคงมีศักยภาพสูง ในการอธิบายพฤติกรรมการเดินทางจับจ่าย ติดตามด้วย "แบบจำลองแรงโน้มถ่วงทางการค้าปลีก" แต่เมื่อพิจารณาจากภาพรวมในตัวอย่างทั้งหมดที่ทำการศึกษแล้ว แนวความคิดเชิงพฤติกรรมซึ่งให้ความสำคัญกับ "การตัดสินใจ" นั้นสามารถใช้อธิบาย "พฤติกรรมการเดินทางจับจ่าย" ได้ดีกว่า

7.2 ข้อเสนอแนะ

7.2.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) สำหรับภาคเอกชน

ก) ในการจัดตั้งห้างสรรพสินค้าหรือขยายสาขาห้างสรรพสินค้าแห่งใหม่ ไม่ว่าจะเป็นที่เมืองพิษณุโลก หรือเมืองอื่น ๆ ที่มีสภาพคล้ายคลึงกันนั้น เพื่อความสำเร็จของการลงทุน ผู้ประกอบการ ฯ น่าจะต้องคำนึงถึงการสร้าง "ภาพพจน์" ของห้าง ฯ ให้เกิดขึ้นกับผู้บริโภคในด้านต่าง ๆ รวม 7 ด้านใหญ่ ๆ คือ ขนาดและชื่อเสียง ความสะดวกภายใน วิธีการเสนอสินค้า ท่าเลที่ตั้ง สินค้าลำตั้มสูง สินค้าลำตั้มต่ำ และราคาสินค้า

ข) ผลกระทบของห้างสรรพสินค้าที่มีต่อร้านค้าละแวกบ้านนั้น ยังมีไม่มากนักซึ่งอาจจะเป็นเพราะเพิ่งจะมีห้างสรรพสินค้าเพียงแห่งเดียวในพื้นที่ศึกษาในขณะทำการวิจัยนี้ก็ได้ ดังนั้น ร้านค้าละแวกบ้านซึ่งส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นร้านขายของชำจึงน่าจะดำเนินกิจการต่อไปได้ตามปกติ และถ้าเป็นไปได้ ควรพัฒนาปรับปรุงให้เป็น "ร้านขายสินค้าเบ็ดเตล็ด" หรือ "ซูเปอร์มาร์เก็ตขนาดย่อม" ทั้งนี้เพื่อสร้างภาวะที่เรียกว่า "แหล่งชวากัน" หรือ "โอกาสแทรกซ้อน" ขึ้น อันจะทำให้ได้รับผลกระทบจากห้างสรรพสินค้าน้อยลง อนึ่ง สำหรับร้านค้าละแวกบ้านที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่นั้น มีข้อเสนอแนะว่า

หากเป็นร้านค้าประเภทร้านขายของชำแล้ว ควรเลือกที่ตั้งซึ่งเป็นบริเวณชานเมืองห่างไกล จากห้างสรรพสินค้ามากที่สุดเท่าที่จะมากได้ และเป็นบริเวณที่ยังไม่มีร้านค้าประเภทเดียวกันตั้งอยู่ก่อนหรือหากมีก็น้อยที่สุด

2) สำหรับภาครัฐบาล

ภาครัฐบาลโดยเฉพาะส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้แก่เทศบาล ฯ นั้น อาจนำผลการวิจัยไปใช้วางแผน จัดเตรียมพื้นที่เพื่อรองรับการขยายตัวของห้างสรรพสินค้า แห่งใหม่ รวมทั้งบทบาทในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องหรือที่สำคัญ ๆ แก่ผู้ประกอบการ ฯ ซึ่ง อาจไม่เคยได้ทราบมาก่อน

7.2.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

- 1) ควรวิจัยในหัวข้อเดียวกันนี้ซ้ำในอีกระยะเวลาหนึ่งข้างหน้า ไม่ว่าเมื่อถึงเวลานั้นแล้ว ห้างสรรพสินค้าจะยังคงมีเพียงแห่งเดียวหรือมากกว่าก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อศึกษาดูว่าผลที่ออกมาจะมีการเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ อย่างไร
- 2) ควรวิจัยเรื่องเดียวกันนี้ในเมืองอื่น ๆ ที่มีลักษณะในด้านต่าง ๆ คล้ายคลึงกับเมืองพิษณุโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมืองที่เพิ่งจะมีห้างสรรพสินค้าเพียงแห่งเดียว และห้างสรรพสินค้านั้นตั้งอยู่ในย่านการค้าที่สำคัญที่สุดของเมือง ทั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบกับผล การวิจัยนี้ อันจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อภาคเอกชน ภาครัฐบาลและในทางวิชาการได้มากยิ่งขึ้น
- 3) ควรศึกษาพื้นที่ตลาดหรือเขตบริการของห้างสรรพสินค้าของเมือง พิษณุโลกแห่งนี้ โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริโภค ณ ห้างสรรพสินค้า และไม่มีการจำกัดว่าจะเป็น การจับจ่ายสินค้าลำดับค่าหรือสินค้าลำดับสูง ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมประกอบการตัดสินใจ ในการจัดตั้งหรือขยายสาขาห้างสรรพสินค้าแห่งใหม่ของภาคเอกชน ซึ่งอาจจะมีขึ้นได้ต่อไปใน อนาคตตามความเจริญก้าวหน้าของเมือง